



המחלקה לקרמינולוגיה
שם הקורס: שיטות מחקר איכותניות
73-155-01

שם המרצה: ד"ר שרי הראל

סוג הקורס: חובה, לתואר ראשון

שנת לימודים: תשפ"א ממסטר: ב' היקף שעות: 2

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

הקורס נועד להקנות ידע בסיסי בחשיבה מדעית ובשיטות המחקר האיכותניות המקובלות במדעי החברה.
ניסוח שאלת מחקר איכותנית.
בחירת נושאים המתאימים למחקר איכותני וניסוח כותרות.
תכנון מחקר ובחירת כלי מחקר מתאימים.
בחירת מדגם מתאים למחקר.
איסוף נתונים למחקר.
ראייה ביקורתית של המחקר וזיהוי מגבלות מתודולוגיות.

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים:

הקורס יעסוק בדרכים להשגת ידע, תוך התמקדות בשיטה המדעית, מאפייני השיטה המדעית, סוגי מחקרים אמפיריים בכלל והמחקר האיכותני בפרט. יידונו בהרחבה מושגים כגון תיאוריה, תופעה ושאלת מחקר. דגש נרחב יושם על לימוד פרק השיטה – בחירת מדגם מתאים למחקר, כלי מחקר – בקרת איכות במחקר איכותני, מערכי מחקר איכותניים ואתיקה במחקר.

מהלך השיעורים:

השיעורים מתקיימים במתכונת פרונטאלית. נעשה שימוש במצגות וסרטונים. בסופו של כל נושא ישנם תרגולים לסטודנטים, שיועברו בכיתה על-ידי המרצה.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

1. פרדיגמות המחקר האיכותני בהשוואה לפרדיגמות המחקר הכמותי.
סוגות במחקר האיכותני:
2. אתנוגרפיה.
3. מחקר נרטיבי.
4. מחקר פעולה.
- שיטות איסוף וניתוח נתונים:
5. תיאורייה מעוגנת בשדה ודרכי כתיבה אסתטיות.
6. תצפית משתתפת.
7. ריאיון פתוח בלתי מובנה או חצי מובנה.
8. קבוצת מיקוד.
9. ניתוחי תוכן.
- מבנה החיבור המחקרי:
10. ניסוח שאלת מחקר.
11. תפקידה של התיאוריה ומקומה בחיבור.
12. כתיבת פרק השיטה.
13. פרק הממצאים והדין.
- בקרת איכות במחקר איכותני:
14. תוקף ומהימנות.
15. סוגיות אתיות.
16. חזרה למבחן.

ג. דרישות קדם:

???

כאשר יש קורס ספציפי שמהווה תנאי מקדים לקבלה לקורס, יש לציין את שם ומספר הקורס הנדרש. מידע זה צריך להיות מתואם עם מזכירות המחלקה.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

בקורס זה ישנה חובת נוכחות בשיעורים והשתתפות בתרגולים במסגרת השיעור. היעדרויות במהלך הסמסטר הן בהתאם לתקנון האוניברסיטה. סטודנט שייעדר מעל המותר, לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת ולא יקבל ציון בקורס.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

- מבחן סגור בסוף סמסטר ב' - 100% מהציון.
- ציון עובר בקורס – 60.

קריאת חובה

- חן, ג' וגואטה, ק' (2017). סקירה נרטיבית של היתרונות, של האתגרים ושל הדילמות הכרוכים בעריכת מחקר איכותני בכלא. **קרימינולוגיה ישראלית**, ח', 81-101.
- לומסקי-פדר, ע' (2003). מסוכן זיכרון לאומי לקהילת אבל מקומית: טקס יום הזיכרון בבתי ספר בישראל. מגמות, מב, 353-387.
- קסן, ל' וקרומר-נבו מ' (2010). **ניתוח נתונים במחקר איכותני**. באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב.
- שקדי, א' (2011). **המשמעות מאחורי המילים-מתודולוגיות במחקר איכותני הלכה למעשה. מחקר איכותני-תיאוריה ויישום**. ת"א: הוצאת רמות- אוניברסיטת תל-אביב.
- Berger, R. (2015). Now I see it, now I don't: Researcher's position and reflexivity in qualitative research. *Qualitative research*, 15(2), 219-234.
- Cho, J. (2017). *Evaluating qualitative research* (pp.1-11). Oxford: Oxford University Press.
- Henwood, K. (2014). *Qualitative research. Encyclopedia of Critical Psychology* (pp.1611-1614). New York: Springer.

קריאת רשות

- הכהן, ר' וזמרן, א' (1999). **מחקר פעולה: מורים חוקרים את עבודתם**. תל-אביב: הוצאת כליל, מכון מופת.
- הרצוג, ח' (2014). דרכים לדעת - דמיון של התנגדות: מבט פמיניסטי על ריאיון העומק בחברה מרואיינת. בתוך מ' קרומר-נבו, מ' לביא-אג'אי וד' הקר (עורכות). **מתודולוגיות מחקר פמיניסטיות** (קבץ), (עמ' 32-53). תל-אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. סדרת מגדרים.
- נוטוב, ל' ופלג, ר' (2013). משחקים עם רא(ע)יון: כלים דרמטיים להוראת ניהול ריאיון במחקר האיכותני. בתוך א' חזן ולי' נוטוב (עורכות). **הוראת מחקר איכותני: אתגרים, עקרונות, יישום** (קבץ), (עמ' 245-267). תל-אביב: הוצאת כליל, מכון מופת.
- צבר בן-יהושע, נ' (עורכת) (2001). **מסורות וזרמים במחקר האיכותני**. תל אביב: דביר.
- קרומר-נבו, מ' (2002). מפלופה למירי: תרומת הגישה הפמיניסטית לסוגיית נשים במצוקה כלכלית וחברתית עמוקה ומתמשכת. **חברה ורווחה, כב**, 433-454.
- קסן, ל' (2000). **ה"עצמי המורחב" בסיפורי חיים של נשים מוכות וגברים אלימים. חברה ורווחה, כ**, 129-157.
- שלסקי, ש' ואלפרט, ב' (2007). **דרכים בכתיבת מחקר איכותני: מפירוק המציאות להבנייתה כטקסט**. ת"א: מכון מופ"ת.
- שקדי, א' (2003). **מילים המנסות לגעת. מחקר איכותני-תיאוריה ויישום**. ת"א: רמות.

- Campesino, M. (2007). Homicide bereavement: Reflections on the therapeutic relationship in trauma research. *Qualitative Inquiry*, 13, 541-553
- Denzin, K. N., & Lincoln, Y. S. (Eds.) (2005). *The Sage handbook of qualitative research*. Thousand Oaks: Sage.
- Henwood, K. (2014). Qualitative research. *Encyclopedia of Critical Psychology*, (pp. 1611-1614). New York: Springer.
- Herzog, H. (2005). On home turf: Interview location and its social meaning. *Qualitative Sociology*, 28, 25-47.
- Lieblich, A., Tuval-Mashiach, R., & Zilber, T. (1998). *Narrative research: Reading, analysis and interpretation*. London: Sage Publications.
- Martin, M., Sadlo, G., & Stew, G. (2006). The phenomenon of boredom. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 193-211.
- Marshall, C., & Rossman, G.B. (2014). *Designing qualitative research*. London: Sage

Publications.

Ritchie, J., Lewis, J., Nicholls, C.M., & Ormston, R. (Eds.). (2013). *Qualitative research practice: A guide for social science students and researchers*. London: Sage Publications.

Seidman, I. (2013). *Interviewing as qualitative research: A guide for researchers in education and the social sciences*. New York & London: Teachers College Press.

ז. שם הקורס באנגלית:

Qualitative research methods